

กฎหมายอาญา

มาตรา 1 - 58 , 107 - 208

(บรรยายครั้งที่ 11)

อ.นวรรตน์ กลิ่นรัตน์

8 สิงหาคม 2563

กลุ่มความผิดเกี่ยวกับความเท็จ

- ความผิดเกี่ยวกับความเท็จมีดังนี้

1. มาตรา 137 แจ้งความเท็จ

2. มาตรา 172 - 174 แจ้งความเท็จเกี่ยวกับ

ความผิดทางอาญา

3. มาตรา 175 - 176 ฟ้องเท็จ

4. มาตรา 177 เบิกความเท็จ

5. มาตรา 178 แปรเท็จ

6. มาตรา 179 ทำพยานหลักฐานเท็จ

**7. มาตรา 180 นำสืบหรือแสดง
พยานหลักฐานเท็จ**

**8. มาตรา 161 เจ้าพนักงานปลอม
เอกสาร**

9. มาตรา 162 เจ้าพนักงานทำเอกสารเท็จ

10. มาตรา 267 แจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ

11. มาตรา 367 บอกรับหรือที่อยู่อันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน

ม.137 แจ้งเท็จแก่เจ้าพนักงาน จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ม.172 แจ้งเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาแก่พนักงานสอบสวน จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ม.173 มิได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แจ้งข้อความแก่พนักงานสอบสวน จำคุกไม่เกินสามปีและปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

ม.174 ว.2 แจ้งตาม 172 หรือ 173 เป็นการเพื่อจะเกลี้ยให้บุคคลใดต้องรับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น จำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ม.181 ถ้าการกระทำความผิดตามม.174...

(1) เป็นการกระทำในกรณีแห่งข้อหาว่า ผู้ใดกระทำความผิดที่มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี...

(2) เป็นการกระทำในกรณีแห่งข้อหาว่า ผู้ใดกระทำความผิดที่มีระวางโทษถึงประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี

สมัย 66 ปี 2556

คำถาม สตต.เพชร จพง.ตำรวจสวมกางเกงขาวสีกากีและเสื้อยืดคอกกลมสีขาวจอตลอดอยู่ข้างทางในท้องที่ที่ตนปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ แล้วเรียกให้นายคำจอตลอดจักรยานยนต์ของนายคำโดยแจ้งว่าเป็นจพง.ตำรวจและขอตรวจค้นตัว แต่ไม่ได้แสดงหลักฐาน และคำไม่เชื่อ จึงไม่ยอมให้ตรวจค้น แล้วต้อยสตต.เพชรที่เดินเข้ามาจับข้อมือ ถูกที่หน้าสตต.เพชร 1 ครั้ง และชักอาวุธปืนยิงขึ้นฟ้า 1 นัด เพื่อขัดขวางไม่ให้สตต.เพชรเข้ามาตรวจค้นและจับกุม แล้วหลบหนีไปได้ สตต.เพชรจึงไปแจ้งความต่อรตอ.ทอง พนักงานสอบสวนโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเป็นว่าหลังจากชกต้อยสตต.เพชรแล้ว นายคำยังใช้อาวุธปืนเล็งยิงไปที่สตต.เพชร 3 นัด แต่ไม่ถูกเพราะสตต.เพชรกระโดดหลบทัน เมื่อนายคำมอบตัวต่อรตอ.ทอง รตอ.ทองรวบรวมพยานหลักฐานและทราบข้อเท็จจริงจากสตต.เพชรว่านายคำยิงขึ้นฟ้า แต่รตอ.ทองกับสตต.เพชรตกลงกันว่าให้สตต.เพชรให้การบิดเบือนข้อเท็จจริงให้เป็นไปตามที่แจ้งความ แล้วรตอ.ทองสรุปสำนวนเห็นควรสั่งฟ้องนายคำฐานพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและต่อสู้ขัดขวางการจับกุม

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) การกระทำของนายคำเป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานฐานใดหรือไม่ และ

(ข) การกระทำของ สตต.เพชร และ รตอ.ทอง ในส่วนที่กล่าวหา นายคำว่ายพยายามฆ่าเจ้าพนักงานเป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรมหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมฐานใดหรือไม่

คำตอบ

ขณะที่สตต.เพชรเข้าไปค้นนายคำ นายคำไม่รู้ว่าสตต.เพชรเป็นเจ้าพนักงานตำรวจ ผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่เพราะไม่ได้แต่งเครื่องแบบตำรวจและไม่ได้แสดงหลักฐาน การกระทำของนายคำจึงไม่เป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานฐานต่อผู้ขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 138 (ดู 195/2546)

การกระทำของสตต.เพชรที่แจ้งความโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเป็นว่าหลังจากชกต่อยแล้ว นายคำยังใช้อาวุธปืนเล็งยิงไปที่สตต.เพชร 3 นัด แต่ไม่ถูกเพราะสตต.เพชรกระโดดหลบทันทีที่ข้อเท็จจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น เป็นไปเพื่อให้ข้อกล่าวหาว่านายคำพยายามฆ่าเจ้าพนักงานสามารถลงโทษนายคำได้ จึงเป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรมฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นเสียหาย และเป็นการเพื่อจะแกล้งให้บุคคลใดต้องรับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น ตามพ.อ.ม.172, 174 วรรคสอง ประกอบม.181(2)

ส่วนการกระทำของรตอ.ทองที่ตกลงกับสตต.เพชรว่าให้สตต. เพชรให้การโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงให้เป็นไปตามที่แจ้งความ ทั้งที่ ข้อเท็จจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น เป็นไปเพื่อให้ข้อกล่าวหาว่านายคำ พยายามฆ่าเจ้าพนักงานสามารถลงโทษนายคำได้ จึงเป็นความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมเป็นพนักงานสอบสวนกระทำการใน ตำแหน่งอันเป็นการมิชอบ เพื่อจะแก้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดต้องรับ โทษหรือรับโทษหนักขึ้น ตามปอ.ม.200 วรรคสอง

หมวด ๒ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

มาตรา ๒๐๐ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งพนักงานอัยการ...
พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ ในตำแหน่งอันเป็นการมิชอบ เพื่อจะช่วยเหลือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมิให้ต้องโทษ หรือให้รับโทษน้อยลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่น บาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำหรือไม่กระทำนั้น เป็นการเพื่อจะแก้งให้บุคคลหนึ่ง บุคคลใดต้องรับโทษ รับโทษหนักขึ้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุก ตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่น บาทถึงสี่แสนบาท

หมวด ๒ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

มาตรา ๒๐๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใด สำหรับตนหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต
(แก้ไขให้มีโทษประหารชีวิตเมื่อปี ๒๕๖๐)

ฎ.3509/2549 การใช้ดุลพินิจของจำเลยผิดปกติวิสัยของพนักงานอัยการผู้ทุจริต โดยทั่วไป แม้การวินิจฉัยสำคดีของจำเลยเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด แต่เมื่อเป็นการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจก็ถือไม่ได้ว่าจำเลยสุจริตใจ การใช้ดุลพินิจวินิจฉัยสำคดีของจำเลยที่มีคำสั่งไม่ฟ้องบริษัท. และนายป. ทั้งที่หนังสือพิมพ์ซึ่งบริษัท. เป็นเจ้าของและนายป. เป็นบรรณาธิการ ลงข้อความ เป็นความเท็จ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ในกรณีนี้ เป็นการใช้อำนาจที่มีได้อยู่บนรากฐานของความสมเหตุสมผล แต่เป็นการใช้อำนาจตามอำเภอใจ จึงเกินล้าออกนอกขอบเขตของความชอบด้วยกฎหมาย และในฐานะที่จำเลยเป็นข้าราชการอัยการชั้นสูง จำเลยย่อมทราบดีถึงเกณฑ์วินิจฉัยมูลความผิดของพนักงานอัยการ การใช้ดุลพินิจผิดกฎหมายในกรณีนี้ จำเลยเห็นได้อยู่ในตัวแล้วว่าเป็นการมิชอบและยังเห็นได้อีกว่าจำเลยมีเจตนาเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหาย อีกทั้งเพื่อจะช่วยเหลือบริษัท. และนายป. มิให้ต้องโทษ จำเลยจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 และมาตรา 200 ว.1

มาตรา 137 แจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน

องค์ประกอบแรก คำว่า “ผู้ใด”

อาจจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้

- ฎ. 1807 / 2531

องค์ประกอบข้อที่สอง
“แจ้งข้อความอันเป็นเท็จ”

อาจเป็นการแจ้งด้วยวาจา

(ฎ 492/2509, 1955 /2546)

ฎ 492 / 2509

ฎ 1955 /2546

หรือโดยเอกสาร

1. กรอกข้อความเท็จในเอกสารแล้วยื่นเอกสารที่มี
ข้อความอันเป็นเท็จนั้นให้แก่จพง. (ฎ 2752 / 2519, 605 /
2546)

2. รับรองว่าเจ้าของที่ดินติดกันได้ทำประโยชน์อัน
เป็นเท็จเพื่อออก น.ส.3 (ฎ2296-97/2557)

3. ด้วยวิธีแสดงหลักฐานเท็จ

- ฎ. 3470 / 2525
- ฎ. 636 / 2546
- ฎ. 7115 / 2547
- ฎ. 557 / 2550

**หากอยู่เฉยโดยไม่รับหรือปฏิเสธเมื่อเจ้า
พนักงานสอบสวนไม่ถือเป็นการแจ้ง
ข้อความ**

-ฎ. 1744 / 2505

ไม่เห็นเหตุการณ์ไปแจ้งว่าเห็นเหตุการณ์ก็เป็นแจ้งความเท็จได้

ฎ. 2249/2515 ก. ถูกคนร้ายฆ่าตาย จำเลยเห็น ส.กับฮ. ร่วมกันฆ่า ก. ตาย โดยมีได้เห็น ท. ร่วมกระทำความผิดด้วยแต่จำเลยได้แจ้งแก่เจ้าพนักงานตำรวจผู้ออกไปสืบสวนและให้การต่อพนักงานสอบสวนว่าเห็น ท.ร่วมกับส.และฮ.ฆ่า ก. จึงเป็นการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาแก่พนักงานสอบสวนและเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา ตามมาตรา 172

เมื่อการกระทำของจำเลยต้องด้วยมาตรา 172 ที่บัญญัติเป็นความผิดไว้ โดยเฉพาะแล้ว ย่อมไม่เป็นความผิดตามมาตรา 137 บทบัญญัติโดยทั่วไปอีก

การกระทำของจำเลยเห็นได้ว่า ที่จำเลยแจ้งความกล่าวหาเป็นเรื่องมีคนร้ายฆ่า นายกวางตายซึ่งได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง หาได้แจ้งความกล่าวหาโดยมิได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นไม่ ส่วนข้อความอันเป็นเท็จนั้นมีเฉพาะตอนที่จำเลยแจ้งว่าจำเลยเห็นนายทวีเป็นคนร้ายที่ร่วมกระทำความผิดด้วยคนหนึ่งเท่านั้น จำเลยจึงหามีความผิดตามมาตรา 173 แห่งประมวลกฎหมายอาญาไม่

ฎ. 3014/2560 การให้ถ้อยคำของจำเลยต่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และ
อนุกรรมการป.ช.ว่า จำเลยถูกโจทก์ทำร้ายในห้องโดยสารเครื่องบินขนส่ง
สัมภาระระหว่างถูกควบคุมตัวจากจังหวัดนราธิวาสไปกรุงเทพมหานคร อัน
เป็นเท็จ ทั้งที่จำเลยรู้ว่ามิได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เป็นการแจ้งข้อความ
แก่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงาน ผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาว่าได้มีการ
กระทำความผิดเพื่อจะเกลี้ยให้โจทก์ต้องรับโทษ เป็นความผิดตาม ปอ.มาตรา
174 วรรคสอง ประกอบมาตรา 173 และเมื่อเป็นความผิดบทเฉพาะแล้ว ก็ย่อม
ไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตาม มาตรา 137 อันเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการแจ้ง
ข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานทั่ว ๆ ไปอีก

ต้องไม่ใช่เรื่องอนาคต

แจ้งขอเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เมื่อ
ได้รับอนุญาตแล้วไม่ได้เดินทางออกไปจริงต่อมาขอ
ถอนการขออนุญาต ไม่ผิดแจ้งความเท็จ (ฎ.654 -
655 / 2513)

แจ้งต่อศาลว่าจะเอาทรัพย์สินมาคืนเพื่อแบ่ง
มรดกในนัดหน้า แต่ไม่ทำตามที่แจ้ง ไม่ผิด
(ฎ.1953/2492)

ต้องเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงอันเป็นเท็จในขณะที่
แจ้งนั้น หากไม่ยืนยัน เรื่องที่ยังไม่แน่นอน ไม่ถือเป็น
การแจ้งความเท็จ

- ฎ. 1435 / 2531

- ฎ. 1424/2554 ไม่ยืนยันข้อเท็จจริง

ฎ. 2550/2529 ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องของ โจทก์ได้
ความว่า การที่จำเลยไปแจ้งว่าชายคนๆ หนึ่งที่ไปร้านของจำเลยคือ
โจทก์นั้น ก็เป็นการแจ้งไปตามคำบอกเล่าของเด็กที่อยู่ใน
ร้าน โจทก์มิได้ยืนยันข้อเท็จจริงให้ปรากฏในคำฟ้องว่าเด็ก
ในร้านมิได้บอกกับจำเลยเช่นนั้น อันจะทำให้เห็นว่าข้อที่
จำเลยแจ้งนั้นเป็นเท็จ เมื่อฟังไม่ได้ว่าข้อความที่จำเลยแจ้ง
เป็นเท็จแล้ว การแจ้งความของจำเลยก็ไม่มีมูลความผิดตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137

ฎ. 1435/2531 โจทก์ฟ้องบริษัท ร. ที่จำเลยทั้งสิบเป็นกรรมการและผู้ถือหุ้น
ในฐานะนายจ้างรับผิดชอบร่วมกับลูกจ้างของบริษัทที่กระทำละเมิดต่อโจทก์ คดียังอยู่
ระหว่างการพิจารณาของศาล การที่จำเลยเรียกประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท ร.ย้าย
สำนักงานแห่งใหญ่ไปอยู่จังหวัดอื่น ดำเนินการชำระบัญชีเลิกกิจการและแบ่ง
ทรัพย์สินของบริษัท และจำเลยที่ 1 ได้แจ้งต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจังหวัด
ว่า ได้ส่งแจ้งความถึงเจ้าหน้าที่ทุกคนของบริษัทเพื่อขอรับชำระหนี้ในการเลิกบริษัท
แล้ว โดยมีได้แจ้งให้โจทก์ทราบก็ดี เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในระหว่างการ
พิจารณาคดีแพ่งก่อนโจทก์จะเป็นเจ้าหนี้ของบริษัท ร.อย่างแท้จริง จึงยังไม่
แน่นอนว่าโจทก์กับบริษัท ร. จะมีหนี้ต่อกันหรือไม่ และข้อความที่จำเลยที่ 1 แจ้ง
ต่อนายทะเบียนก็มีใช้ข้อความเท็จ โจทก์ยังไม่ใช่ผู้เสียหายคดีไม่มีมูลความผิดฐาน
โกงเจ้าหนี้และฐานแจ้งความเท็จ

กรณีแจ้งข้อความไปตามข้อเท็จจริง แม้มีการให้
ความเห็นทางกฎหมายถึงการกระทำตาม
ข้อเท็จจริงนั้นผิด ก็ไม่ผิดฐานแจ้งความเท็จ

ฎ. 1173/2539 ตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2532 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2532 โจทก์ไม่ใช่ผู้
เข้าแจ้งความตลาตมีนบุรีของสำนักงานตลาต กรุงเทพมหานคร แต่โจทก์ยังคงวางสินค้าที่แจ้งคำ
ตลาตมีนบุรีที่เคยเข้า และแจ้งคำอื่นที่ไม่เคยเข้า รวมทั้งทางเดินในตลาตมีนบุรีด้วย จึงทำให้
จำเลยที่ 1 เข้าใจว่าเมื่อการเข้าสิ้นสุดลงแล้ว แต่โจทก์ยังวางสินค้าอยู่ และจำเลยที่ 2 แจ้งให้
โจทก์ขนย้ายทรัพย์สินออกไปแล้ว แต่โจทก์ไม่ยอมโจทก์จึงเป็นผู้บุกรุกและได้มอบอำนาจให้
จำเลยที่ 3 ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ข้อความที่จำเลยที่ 3 ไปแจ้งความร้อง
ทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนตรงกับสภาพที่จำเลยที่ 2 ไปพบเห็นมา จึงเป็นเรื่องที่จำเลยที่ 3 แจ้ง
ข้อความตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ส่วนการกระทำของโจทก์จะเป็นความผิดต่อกฎหมายตามที่
จำเลยที่ 3 แจ้งหรือไม่ ไม่สำคัญ เพราะการแจ้งความย่อมหมายถึงแจ้งข้อเท็จจริง ไม่
เกี่ยวกับข้อกฎหมาย หลังจากจำเลยที่ 3 ได้แจ้งต่อพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนได้
ดำเนินคดีแก่โจทก์ แม้ต่อมาพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องโจทก์ก็ยังถือไม่ได้ว่าข้อความที่
จำเลยที่ 3 แจ้งนั้นเป็นความเท็จ เมื่อข้อความที่จำเลยที่ 3 ผู้รับมอบอำนาจจากจำเลยที่ 1 แจ้ง
นั้นเป็นความจริงจำเลยที่ 1 ที่ 3 จึงไม่มีความผิดฐานแจ้งความเท็จ

ฎ. 5600/2541 จำเลยนำความไปแจ้งต่อพนักงานสอบสวนว่า โจทก์ชัชรถยนต์ เฉี่ยวชนจำเลยได้รับบาดเจ็บเป็นการแจ้งความตามข้อเท็จจริง ที่ปรากฏ ส่วนการกระทำของโจทก์จะเป็นความผิดต่อกฎหมายตามที่ จำเลยแจ้งหรือไม่ ไม่ใช่สาระสำคัญ เพราะการแจ้งข้อความ ย่อมหมายถึงแจ้งข้อเท็จจริง ไม่เกี่ยวกับกฎหมาย แม้ต่อมา พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องโจทก์ก็ยังไม่ถือว่าข้อความ ดังกล่าวเป็นความเท็จจำเลยไม่มีความผิดฐานแจ้งความเท็จ

ฎ. 5236/2549 โจทก์ร่วมกับชาวบ้านเข้าไปในที่สาธารณประโยชน์โคกผาซ่า และตัดต้นไม้ เพื่อจะสร้างศาลาพักผ่อน ซึ่งตรงกับที่จำเลยแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอกันทรวิชัย โดยอ้างว่าได้รับอนุญาตจากองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว แต่ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลระบุว่า การก่อสร้างเมรุถาวรในที่สาธารณประโยชน์โคกผาซ่าจะต้องอนุมัติต่อทางราชการ เนื่องจากเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน และโจทก์ในฐานะกำนันตำบลทำนองขอยกยอมรับว่ายังไม่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังกล่าวได้ การกระทำของโจทก์ทั้งสองกับพวกจึงเป็นเหตุให้จำเลยเข้าใจได้ว่าเป็นการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ และทำให้เสียทรัพย์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์ ดังนั้น ข้อความที่จำเลยแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนตรงตามสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเป็นเรื่องที่จำเลยแจ้งข้อความตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ส่วนการกระทำของโจทก์ทั้งสองจะเป็นความผิดต่อกฎหมายตามที่จำเลยแจ้งหรือไม่ ไม่สำคัญ เพราะการแจ้งข้อความย่อมหมายถึงแจ้งเฉพาะข้อเท็จจริงไม่เกี่ยวกับข้อกฎหมาย แม้ต่อมาพนักงานสอบสวนจะได้ดำเนินคดีแก่โจทก์ทั้งสองตามที่จำเลยแจ้ง และพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีโจทก์ทั้งสองก็ตาม ก็ยังถือไม่ได้ว่าข้อความที่จำเลยแจ้งนั้นเป็นความเท็จ

ข้อความที่แจ้งเป็นจริงไม่ผิด

ขายเครื่องจักรไปแล้ว แต่ยังไม่จดทะเบียนโอนแล้วไป
แจ้งว่ายังเป็นของตนถือว่าข้อความที่แจ้งเป็นจริง ไม่ผิด
ฐานแจ้งความเท็จ

- ฎ. 1455 / 2529

- ฎ. 2187 / 2554

แต่ถ้าขายที่ดิน น.ส.3 ไปแล้วไปแจ้งว่า
น.ส. 3 หายเพื่อขอออกใบแทนเป็นแจ้งความ
เท็จ

- ฎ. 1955 / 2546

ทนายความที่ขาดต่อใบอนุญาตแล้วยังมา
ว่าความในศาลถือว่ามาแจ้งข้อความเท็จต่อศาล
ว่าตัวเองยังเป็นทนายความ ผิดฐานแจ้งความ
เท็จได้

- ฎ. 673 / 2483

หมายเหตุ

มีคำพิพากษาฎ. 2174 / 2545 ลงโทษ
ทนายความฐานละเมิดอำนาจศาล อย่างไรก็ตาม
คงต้องคำนึงถึงเจตนาด้วยว่ารู้อยู่แล้วหรือไม่หรือ
เพียงแต่หลงลืม

ข้อความเท็จต้องเป็นข้อสำคัญในคดี

- ฎ. 1338 / 2529

- ฎ. 2752 / 2519

- ฎ. 2141 / 2532

ตัวอย่างไม่ใช่ข้อสำคัญในคดี

- ฎ. 1360 / 2515

- ฎ. 2039 / 2537

อ้างฎ. 9 / 2518 ที่วินิจฉัยว่าผู้จัดการมรดกมาแถลงงบบคุด ไม่ตรง
ความจริงไม่ใช่ข้อสำคัญ ในคดีเพราะไม่ทำให้ทายาทได้รับมรดก
น้อยลง

ฎ.2407/2560 คดีที่จำเลยขอให้ถอดถอนโจทก์จากตำแหน่งประธานกรรมการมูลนิธิ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 129 เป็นเรื่องกล่าวหาการกระทำของโจทก์ขณะปฏิบัติหน้าที่ประธาน กรรมการมูลนิธิเป็นหลัก เมื่อได้ความว่าข้อความที่จำเลยเบิกความในคดีนั้นเป็น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนโจทก์ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมูลนิธิ การที่จำเลยเบิก ความจริงเป็นเพียงให้พฤติการณ์ของโจทก์ตามที่จำเลยกล่าวหาในขณะดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการมูลนิธิมีน้ำหนักน่าเชื่อถือเท่านั้น ถ้าฟังพฤติการณ์ของโจทก์ตามที่ จำเลยเบิกความยังไม่มีน้ำหนักพอให้รับฟังเป็นเหตุถอดถอนโจทก์ได้ ข้อความที่จำเลยเบิก ความจริงไม่ใช่ข้อสำคัญในคดีที่จะเป็นความผิดฐานเบิกความเท็จ เมื่อข้อความที่จำเลยเบิกความไม่ใช่ข้อสำคัญในคดี จึงไม่มีประโยชน์ที่จะวินิจฉัยว่า ข้อความนั้นเป็นความเท็จหรือไม่อีกต่อไป

องค์ประกอบข้อสาม

“ แก่เจ้าพนักงาน ”

การแจ้งเท็จนี้ต้องแจ้งแก่เจ้าพนักงานที่มีอำนาจ หน้าที่เกี่ยวกับการที่แจ้ง ถ้าหากไม่มีหน้าที่ไม่ผิด แจ้งความเท็จ - ฎ. 6796 / 2540

**แจ้งเหตุต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดินก็ผิดฐาน
แจ้งความเท็จ**

- ฎ. 1329 / 2529

**แจ้งเหตุต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีในเรื่องที่
เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี
ก็ผิดฐานแจ้งความเท็จ**

- ฎ. 3602 / 2533

แจ้งเท็จต่อนายทะเบียนบริษัท

ฎ. 9556/2558 การที่จำเลยมอบอำนาจให้ทนายความไปยื่น คำขอ จดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิ และแจ้งย้ายที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัท บ. ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทโดยอ้างว่าจำเลยได้บอกกล่าวนัดประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 2/2553 โดยลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์และส่งมอบให้ผู้ถือหุ้น และที่ประชุมวิสามัญมีมติพิเศษให้แก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิ และย้ายที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทจากเดิมที่ตั้งอยู่กรุงเทพมหานครไปจังหวัดราชบุรีโดยไม่เป็นความจริง การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานและแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จตาม ป.อ. มาตรา 137 และมาตรา 267 (ฎ 3602/2533)

-

**แม้เป็นเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ หาก
ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบ ผู้แจ้งเท็จก็ไม่
ผิดฐานแจ้งความเท็จ**

- ฎ. 197 / 2481

ฎ. 197/2481 ท.ผู้ใหญ่บ้านไม่มีอำนาจตรวจค้นบ้านจำเลยเพราะไม่มีหมายค้น และกรณีมีได้อยู่ในข้อยกเว้นที่จะค้นได้โดยไม่มีหมายตาม ม.92 แห่งประมวลวิธีพิจารณาความอาญา ถึงแม้กำนันมีหนังสือสั่งให้ ท.ค้นบ้านจำเลยนั้น คำสั่งนั้นก็ไม่มีผลในกฎหมาย เพราะกำนันเองก็ไม่มีอำนาจค้นโดยลำพังได้เช่นกัน เมื่อเป็นดังนี้ ต้องถือเสมือนหนึ่งว่าจำเลยได้พูดเท็จต่อบุคคลสามัญเพราะการถามจำเลยก็อาศัยอำนาจค้น จำเลยจึงไม่มีผิดฐานแจ้งความเท็จ